

Tisztelt Elnök Urak!

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Pünkösöd ünnepéhez közeledünk. Szerte a Kárpát-medencében zarándokcsoportok indulnak Csíksomlyó felé. Autóbuszok tömegei róják az országutakat, telve imádságos lelkű zarándokkal, hogy aztán szombat délben úgy félmilliónyi magyar imádkozzon együtt a somlyói nyeregben.

Ezt a pünkösdi hangulatot varázsolja most ide, a gyönyörűen felújított Várkert Bazárba a Nemzetstratégiai Intézet vándorkiállítása, ahol kortárs művészek alkotásain keresztül találkozhat a látogató a Boldogasszony sokrétű ábrázolásaival.

A csíksomlyói kegytemplom és kolostor a szobor alkotásának ötszáz éves évfordulója alkalmából jubileumi Mária-évet hirdetett a kegyhelyen 2014. szeptember 14-től 2015. szeptember 15-ig. Ez a felhívás szolgált apropóul e kiállítás megrendezéséhez.

A csíksomlyói kegytemplom legdrágább kincse – az Oltáriszentség után – a Szűzanya kegyszobra. A körülbelül ötszáz éves, reneszánsz stílusú, hársfából készült szobor. Alkotóját nem ismerjük. Több mint két méteres magasságával a világon ismert kegyszobrok közül a legnagyobb. A Napba öltözött Asszonyt ábrázolja, akinek lába alatt van a Hold, feje körül tizenkét csillag. Királynőként látjuk itt Szűz Máriát: fején korona, jobb kezében jogar, bal karján pedig Szent Fiát, a világ Megváltóját tartja.

Urbán Erik ferences kegyhelyigazgató gyönyörűen fogalmazott Csíksomlyóról: „Nagy tekintélye van a csíksomlyói kegyhelynek a székely nép és a világon szétszóródott magyarok életében. A Boldogságos Szűz Máriába vetett bizalom a kegyhelyen erőt és reményt adott és ad a kegyhelyre zarándoklóknak: székely népünknek és a világ magyarságának a csíksomlyói kegyhely lett a hit, a szellemi élet és a kultúra védőbástyája, oltalmazója és továbbörökítője mindannak, ami a nemzeti öntudatot meghatározza.”

A művészet mindig közvetlenebbül, mindig egyszerűbben, mindig szemléletesebben tud az emberre hatni, ezért jelentős ez a kiállítás is.

Mikor Kosztolányi Dezső és Harsányi Lajos, a papköltő beszélgettek, azt mondta Kosztolányi Harsányinak: „Tudod, amikor a Hiszekegyet imádkozzuk, és az van benne, hogy, egy, szent, katolikus és apostoli anyaszentegyházban hiszek, akkor egyvalami hiányzik belőle: az, hogy szép”. Igen, ez az a szépség, aminek megfogalmazója és hordozója a művészet.

Az Ószövetség istenképe – a környező világ bálványimádásának veszélye miatt – nem tette lehetővé az istenábrázolást, hiszen a Kivonulás könyvében ez áll: ne készíts magadnak faragott vagy öntött szobrot. Az Újszövetség merőben újat hozott ebben a tekintetben is, mert a megtestesülés misztériuma által Jézus Krisztus az Atya ikonja, Isten a Fiú személyében emberré lett, láthatóvá, tehát ábrázolhatóvá vált, ebből következően szentjei is, mindenekelőtt a Szűzanya.

Az egyház kétezer éves történelme folyamán mindig fókuszában tartotta a művészetet. A hagyomány szerint az első keresztény műalkotás, melyet Lukács evangélista festett, Szűz Máriát ábrázolja. De gondoljunk csak a keresztény művészet kialakulására az első századokban: a hal, a pásztor, a kenyér mind a misztérium szimbólumai. Amikor az egyház előjöhetett a katakombákból, hatalmas templomokat, bazilikákat épített, és ezek mind-mind a szépet sugallják és közvetítik az emberek felé.

Szent II. János Pál pápa külön a művészekhez intézett egy levelet. Ebben szintén a szépre és az alkotásra hívja fel a figyelmet. A Szentatya hivatkozott honfitársára, Cyprian Kamill Norwidra, a híres lengyel költőre, aki szerint a művészet a szépre való rávezetés, illetve a szép az, ami a művészt inspirálja művének megalkotására.

Örömteli, hogy ma Magyarországon egyre inkább újra megfelelően értékeljük a szakrális művészetet. Nagyszerű, hogy ennyien itt vagyunk, és nagyon bízom benne, hogy a folytatás,

amikor a kiállítás képeit majd szerte a Kárpát-medencében és a diaszpórában láthatják honfitársaink, és büszkén mutatják más nemzetek fiainak, ugyanilyen sikeres lesz. Pünkösdi szele most itt fúj a Duna parton.

Mielőtt megnyitnám a kiállítást, még egy gondolatot engedjenek meg.

Ha Magyarországról szóló útikönyvet vagy utazási iroda katalógusát nézik, mi az első, ami Magyarországot jellemzi? A puszta. Ezzel szemben régi énekeskönyveink Pannóniáról mint virágoskertről beszélnek. Mert Magyarország szép, és a művészeink is ezt láttatják.

Ezzel a gondolattal és a Mária-év mottójával – „Köszöntünk, Somlyó szép Csillaga!” – megnyitom a kiállítást.

Dr. Semjén Zsolt
miniszterelnök-helyettes

Elhangzott 2015. május 20-án, a Várkert Bazárban,
a Boldogasszony kiállítás megnyitó rendezvényén.